

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΕΝΟΣ ΠΕΡΙΗΓΗΤΟΥ

Του Κόμητος ΓΚΙΟΥΖΗΣ ΠΕΚΚΙΟ

Η ΕΛΛΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΑΡ ΤΟΥ 1825

Πρὸς τὴν Αἴγινα. Ἡ ἔφις τοῦ νηιοῦ. Ἡ ἀλλόκοτος ἐνδυμασίς τῶν γυναικῶν. Τὸ πένθος τῶν Ψαριανῶν. Ἡ λεβεντιά τους. Τὸ κατάρωμα τῆς θείας τοῦ Κανάρη. Στὸ σπίτι τοῦ ἥρωϊκοῦ πυρπολιτοῦ. Ἡ γυναίκα του καὶ τὰ παιδιά του. Τὸ μισανογιμένο ρέδο. Ὑπέροχοι χαρακτηρισμοὶ γιὰ τὴν γυναῖκα τοῦ Κανάρη. Ἡ ἀδικία τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν μεγάλο Ψαριανό, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΙΕ'.

Μόλις βγήκα στὴν ἀκτὴ τῆς Αἰγίνης τράβηξα ἀνάμεσα ἀπ' τὴ ἐρείπια τοῦ παλιοῦ λιμανιοῦ τῆς νήσου πρὸς τὴν πόλι. Λόγω τῶν διαφόρων μεταναστεύσεων ποὺ ἐπέφερε ἡ Ἐπανάστασι, ἔχουν μᾶζευται στὴν Αἴγινα Ἕλληνες ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος, ἀπ' τὴ Χίο, ἀπ' τὴ Γαστινή, ἀπ' τὴ Λεβαδεία, ἀπ' τὴν Ἀνατολὴ κ.τ.λ. Ὁ ταξιδιωτὴς ποὺ θὰ πρῶτοεπισκερτῇ τὸ νηοὶ αὐτὸ βλέποντας τὶς ἐνδημισίες τῶν γυναικῶν θὰ νομίσῃ πὸς βροίκεται σὲ ἀποκορύφω θάμα. Τόσο παράξενες καὶ ποικιλόχρωμες εἶνε.

Ὁ σημερινὸς πληθυσμὸς τῆς Αἰγίνης ἀνέρχεται σὲ δέκα χιλιάδες. Ἀπὸ αὐτοὺς οἱ χίλιοι εἶνε Ψαριανοί, ποὺ μετὰ τὴν καταστροφὴ τοῦ νηιοῦ τοὺς ζήτησαν ὅλοιο ἐκεῖ.

Μιλῶσαμε παραπάνω γιὰ τὶς ἐνδημισίες τῶν γυναικῶν τῆς Αἰγίνης.

Ἐξ αὐτῶν ἡ Ψαριανὴ ντυνόνται ὁμοίω μὲ τὶς Ἑλβετίδες καὶ μεταχειρίζονται ποικιλία χρωμάτων στὰ ρούχα τους. Σήμερον ἐν τοῦτοις ἡ περισσότερες ἀπὸ τὶς δυστυχημένες αὐτὲς γυναῖκες εἶνε ντυμένες πένθημα. Πενθοῦν τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς ἀδελφοὺς τὸν ποὺ ἔφαζαν οἱ Τοῦρκοι στὰ Ψαρά. Φοροῦν δηλαδὴ ἕνα μεγάλο κεφαλόδεμα, ἀπ' τὸ ὁποῖο ἔξερει ἡ ἀκρὴ ἐνὸς μαντιλιοῦ ποὺ σκεπάζει ὅλο τὸ πρόσωπο ἐκτὸς ἀπ' τὰ μάτια. Ἐπίσης τὸ μῆτωπο τους καλύπτεται ἀπὸ μὰ πλεξίδω μιλλιῶν. Δὲν μποροῦν ἐν τοῦτοις νὰ βεβαιώσω ἂν ἡ συνήθεια αὐτὴ τοῦ ἀπεισμάτου τοῦ προσώπου εἶνε ἀποϊ-

ξί του καὶ δελεῖε στὸ μοναστήρι ἕνα ἀπόσπασμα στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι συνέλαβαν τὸν πατριάρχη, τὸν ἔγδιναν καὶ τὸν ἐμαστίζονσαν ἀλύττητα μέχρις αἰώντος.

Κατόπιν, στὴ θεοὶ τοῦ Ἰωάννου, τοποθέτησαν τὸ Μεθόδιο, ὁ ὁποῖος εἶχε ἰσοσταί μεγάλες διώξεις ἐπὶ Θεοφίλου γιὰ τὴν λατρεία του πρὸς τὶς εἰκόνας. Καὶ ἀμέσως τότε ἄρχισεν ἄγρια ἀντίδρασις κατὰ τὸν εἰκονομάχου.

Οἱ ἐξορίστοι καὶ οἱ προεγγραμμένοι γιὰ τὴν ἀφοσίωσι τους πρὸς τὶς εἰκόνας ἔναγκαζομένη θρηματικῶς στὴν Κωνσταντινούπολι, οἱ φυλακισμένοι ἀπελευθερώθηκαν καὶ ἀνεγκριόθησαν μαζύ τους τῆς πίστεως, καὶ ἀπάνω στοὺς τοίχους τῶν ἐκκλησιῶν ἀναστηλώθηκαν ἡ εἰκόνας.

Τέλος, στὶς 19 Φεβρουαρίου 843, ἔγινε μὲ λαμπρὴ τελετὴ στὴν ἐκκλησίαν τῶν Βλαχερνῶν, στὴν ὁποία συγκεντρώθηκε ὁ κληρὸς, ἡ αὐλὴ καὶ ὁλόκληρο τὸ Βυζάντιον...

Στὴν τελετὴ αὐτῇ, ἀφοῦ ἡ αυτοκράτειρα πέρασε ὅλη τὴ νύκτα γονατιστὴ καὶ προσευχομένη μὲ τὸν τῆς ἱερῆς, τὸ πρῶτο, περιτομηθεὶ ἀπὸ αὐτοὺς, παρουσιάστηκε στὸ πλῆθος ποὺ τὴν ἐπειρημοῦσε μ' ἐνθουσιασμό. Ἐπειτα ἀκολουθομένη ἀπ' αὐτὸ, διευσθίνθηκε στὴν Ἁγία Σοφία, ποὺ ἔγινε ἡ ἐπίσημη ἀναστήλωσις τῶν εἰκόνων. Ἐκεῖ, παρερισκότο ἀναγκαστικῶς καὶ πολλοὶ εἰκονομάχοι, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ὑποχρεωθεῖ νὰ κρατοῦν στὰ χεῖρα τους ἀναμμένες λαυλάδες καὶ νὰ προσεγγίζονται γονατιστοὶ καθ' ὅλη τὴν τελετὴ.

Τὸ βράδι, στὰ ἀνάκτορα ἡ Θεοδώρα παρέθεσε λαμπρὸ συμπόσιο στοὺς κληρικοὺς καὶ τοὺς αἰλικούς.

Ἀπὸ τότε, εἰς ἀνάμνησιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ γεγονότος καὶ εἰς ἐμνήμην τῆς Θεοδόρας, ἡ ἐκκλησία μας κάθε χρόνο, τὴν πρώτη Κυριακὴ τῆς Σαρακοστής, ἑορτάζει πανηγυρικῶς τὴν ἀναστήλωσι τῶν εἰκόνων.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

μησι Τουρκικῇ ἢ παραδοσὶ τῶν ἀρχαίων Ἀθιδῶν.

Ἡ Ψαριανὴ εἶνε γενικῶς νόστιμες, γενναῖοκαρδές καὶ ἱκανῶς νὰ ἐπιτελέσουν τὶς ἥρωϊκότερες πράξεις. Ὅλες τοὺς σχεδὸν ἔχουν κολύμπι. Ἡ θεοὶ τοῦ Κανάρη, μὰ εὐρωστὴ γρηὴ ἔξηντα χρονῶν, σόθηκε κατὰ τὴν καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν μόνω καὶ μόνω γιὰτὶ εἶχε τὴν ἀντοχὴ νὰ διατρέξῃ κολυμπώντας τρία μίλια!...

Ἀπ' τὶς οικογένειες τῶν Ψαρῶν ποὺ κατέφυγαν στὴν Αἴγινα ἡ περισσότερὴ ἔξακολουθοῦν νὰ ἀπασχολοῦνται μὲ τὸ κατὰ θάλασσαν ἐμπόριο.

Τὰ Ψαρά εἶνε ἕνας βράχος γινῶς καὶ ἄγονος, ἐνῶ ἡ Αἴγινα εἶνε ἀρκετὰ εὐφορῆ, ἔχει θαυμαῖον ἥλιο καὶ θελητικὸν οὐρανὸ. Ἐν τοῦτοις αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει τοὺς ἐξοριστοὺς θαλασσινοὺς νὰ νοσταλοῦν τὰ ἀγαπημένα τους Ψαρά...

Ἡ Κυβέρνησις τοὺς πρόσφερε ἀντὶ τῆς γαμῆνης τῶν νηιοῦ τὸν Πειραιᾶ. Ἀλλὰ αὐτοὶ ἐπιμένουν νὰ ἀνταπαστήσουν τὸ ἐνδοξὸ ὄνομα τοῦ Πειραιῶς μὲ τὴν ὀνομασίαν Νέα Ψαρά. Ἀλλοίως δὲν ἐννοοῦν νὰ κατοικήσουν σ' αὐτὸν.

Εἶλα ἀνάκαθεν μεγάλη ἐπιθυμία νὰ γνωρίσω τὸν ἀτρόμητο ἄρχηγὸ τῶν πυρπολιτῶν Κωνσταντῖνον Κανάρη, γι' αὐτὸ ζήτησα νὰ μοὺ δείξουν τὴν κατοικία του. Τὸν βρήκα λοιπὸν στὸ σπίτι του καὶ νὰ κάθεται μὲ τὴν γυναῖκα του καὶ νὰ παίζῃ μὲ τὸ γιῶ το Μιλτιάδη, ἕνα παιδί μόλις τριῶν ἐτῶν.

Μὲ ὑποδέχτηκε μὲ ἀφέλειω καὶ προθυμία καὶ μοὺ πρόσφερε μὲ τὸ μεγαλύτερο γιῶ το Νικόλα ἕνα μισανογιμένο τριαντάφυλλο, ποὺ στὴν Ἀνατολὴ ἀποτελεῖ δῆγμα ἰδιαιτέρως ἀγάτης.

Ὁ Κανάρης εἶνε νέος, τριαντάδιω χρονῶν περίπου, εὐκρινῆς, εὐθιμοῦς καὶ ὑπερβολικῶς μετριοφύλου. Ἄν καὶ ἐπέμεινα πολὺ, ἐν τοῦτοις δὲν κατώρθωσα νὰ τὸν πείσω νὰ μοὺ διηγηθῇ ἕνα ἀπ' τὰ ἐνδοξὰ κατορθώματά του.

Ὅλοι οἱ σηματοῦτες τὸν τὸν ἄγατοῦν, τὸν λατρεύουν. Οἱ Ὑδραῖοι ἴμοις τὸν ἔζηλοῦν γιὰ τὴ δόξα του καὶ μὲ τὴν ἐπιρροὴ ποὺ ἔχουν, κατώρθωσαν νὰ μὴν τοῦ ἀνατεθῇ φέτος ἡ διοικήσις πυρπολικῶ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησι.

Στὸν τοῖχο τοῦ σπιτιοῦ του εἶδα νὰ κρέμεται τὸ ντουφέκι του. Τὰ μόνω πλοῖτῃ τοῦ ἀτρόμητου αὐτοῦ ἀνδρός ποὺ πυρπόλησε τέσσαρα πολεμικὰ σκάφη τῶν ἔχθρῶν, εἶνε τὰ ὅπλα του καὶ ἡ ἀνδρεία του.

Ὅταν πέρνω ἐκδιχθήθηκε τοὺς Τοῦρκους γιὰ τὴν πυρπόλησι καὶ τὴν καταστροφὴ τοῦ νηιοῦ τοῦ, μεταβάλλοντες σὲ στάτην ἕνα μεγάλο ἔχθρικό πλοῖο, παρουσιάστηκε στὸ Ναύτιλο φτωχὸς καὶ στερομένο τῶν πάντων. Κι' ἐπειδὴ ὅλοι προθυμοποιήθηκαν νὰ συνιστῆρον κατὶ πρὸς γάρον του, ὁ Κανάρης ἀπάντησε ἐνώπιον τοῦ νομοθετικοῦ σώματος μὲ τὰ ἑπόμενα αὐτὰ λόγια :

— Ἀντὶ τῶν ἄλλων δώρων καὶ προτιμῶσια νὰ μοὺ χάριστετε ἕνα πυρπολικὸ ἀμάμα γιὰ νὰ κάψω, ὑπηρετόντας τὴν πατριδα, τὰ πολεμικὰ τοῦ ἔχθρου! Ἐνῶ μιλῶσαμε μὲ τὸν Κανάρη, ἡ γυναῖκα του ἐβύχασε μὲ τὴ μεγαλοπρέπεια Ρωμαῖας δεσποτῆς, ἔνετα μωρὸ τριῶν μηνῶν, ὄνοματι Διοδοχο. Κατάγεται καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὰ Ψαρά, εἶν' ἄσφορη, σοδαρὴ καὶ σεμνὴ σάν τὴν Ἀθηνᾶ.

Νανουρίσις σιγᾶ-σιγᾶ τὸν Λιχοφόρο τῆς, γιὰ νὰ μὴ δῆν ἀντιστῆ καὶ δὲν δείχνει καμμιὰ περιέργεια γιὰ ὅσα λέμε ἀπὸ λεπτότητα πρὸς τὸν ξένο τῆς, ἀπὸ σεβασμὸ πρὸς τὸν ἥρωϊκὸ τῆς οὐρανο.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : Ἡ συνέχεια.

Κωνσταντῖνος Κανάρης

(Κατὰ τὸ γῆρας του)

